

การศึกษาภาษาม้งบ้านตูปค้อ ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

A study of the Hmong language of Ban Tup Kho

Dan Sai District Loei Province

วิชชุพงศ์ วรศาสตร์กุล

Witchupong Worasatkul

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งนำเสนอการศึกษาภาษาม้งบ้านตูปค้อ ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เพื่อศึกษาภาษาม้งบ้านตูปค้อ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยการใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ (learning theory) ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 7 คน การสัมภาษณ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และประกอบกับการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอผลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า 1. ภาษาม้งมีความเป็นมาควบคู่กับวัฒนธรรมของชาวม้ง 2. พยัญชนะในภาษาม้งมี 57 ตัว 3. สระในภาษาม้งมี 14 ตัว 4. วรรณยุกต์ในภาษาม้งมี 7 ตัว 5. หลักการผันคำในภาษาม้ง 6. ประโยคในภาษาม้ง มี 5 ประโยค คือ 1. ประโยคอดีตกาล 2. ประโยคปัจจุบันกาล 3. ประโยคอนาคตกาล 4. ประโยคปฏิเสธ 5. ประโยคที่มีการใช้คำลักษณนาม ฉะนั้นการศึกษาและสืบทอดการใช้ภาษาม้งก็เป็นการรักษาวัฒนธรรมทางภาษาทั้งในการสื่อสารและพิธีกรรมนำไปสู่การอนุรักษ์ภาษาม้ง เพื่อใช้ในการสื่อสารในกลุ่มชาติพันธุ์ต่อไป

คำสำคัญ: ภาษาม้ง บ้านตูปค้อ ชาวเขาเผ่าม้ง

Abstract

This academic article aims to present the study of the Hmong language of Ban Tup Kho, Kok Sathon sub district, Dan Sai District, Loei Province. And to study Hmong language of Ban Tup kho by learning theory. Data was collected by formal and informal interviews of 7 village sages and analysis of related documents. Content analysis was used for data analysis. Results of academic article were presented by analytical description. Then the results were found that: 1) The history of the Hmong language 2) The consonants in the Hmong language has 57 sounds 3) Hmong language has 14 vowels 4) Hmong language has 7 tones 5) Conjugation in Hmong language 6) There are 5 sentences in Hmong language; 1. Past tense 2. Present tense 3. Future tense 4. Negative sentence 5. Sentences with classifier. Therefore, the study and inheritance of the Hmong language is the preservation of language culture in both communication and rituals, leading to the conservation of the Hmong language for using in communication among the Hmong ethnic groups.

Keywords: Hmong language, Ban Tup Kho, Hmong

วันที่รับบทความ : 10 มกราคม 2564

วันที่แก้ไขบทความ : 02 ตุลาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 08 ตุลาคม 2564

1. บทนำ

ชาวเขาเผ่าม้ง (Hmoob) หรือบางทีก็ใช้คำว่า Moob ถือว่าเป็นชาติพันธุ์หนึ่งที่อพยพมาอยู่ในประเทศไทยนานแล้ว จากหลักฐานต่าง ๆ ในประเทศไทยนั้นยังไม่มีผู้ใดสามารถบอกได้ว่ามาจากไหน มีนักวิชาการสันนิษฐานว่ามาจากประเทศจีน แต่ในประเทศไทยนั้น สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาในประเทศไทย (2548 : 13) ได้ระบุว่า ชาวเขาเผ่าม้งได้มาอาศัยอยู่ในประเทศจีน โดยชาวเขาเผ่าม้งได้อาศัยอยู่ในแถบลุ่มแม่น้ำเหลืองและแม่น้ำแยงซีเกียงและบริเวณเมืองฮูหนานและบริเวณใกล้เมืองปักกิ่งในปัจจุบัน แต่ถูกชาวฮั่นรุกรานทำสงครามกันอีกจึงได้อพยพหนีสงครามมาตามเทือกเขาต่าง ๆ ในช่วงปี พ.ศ. 2499 ได้มีลัทธิคอมมิวนิสต์เข้ามาแทรกซึมประเทศไทย รัฐบาลไทยจึงได้ดึงชาวเขาเผ่าม้งออกมาจากพรรคคอมมิวนิสต์ โดยแต่งตั้งหน่วยงานเข้าช่วยเหลือและพัฒนาคนพื้นที่สูง ซึ่งม้งส่วนหนึ่งเข้ากับฝ่ายไทยและอีกส่วนหนึ่งเข้ากับคอมมิวนิสต์ โดยม้งที่อยู่กับฝ่ายไทยได้อพยพมาอยู่พื้นราบ เช่น บ้านร่มเกล้า จังหวัดพิษณุโลก บ้านป่ากลาง จังหวัดน่าน บ้านคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร และบ้านเข็มน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ จะเห็นว่าไม่มีหมู่บ้านตบค้อ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย จากการสัมภาษณ์นาย ชั่วปัก แซ่ท้อ (3 พฤษภาคม 63) ได้กล่าวว่าช่วงต้นของการสำรวจนั้นยังไม่ปรากฏ แต่ช่วงต่อมาการสำรวจของภาครัฐก็ปรากฏชื่อหมู่บ้านตบค้อขึ้น ซึ่งเขาถือว่าเป็นหมู่ชาวเขาเผ่าม้งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชาวเขาเผ่าม้งบ้านตบค้ออาศัยอยู่ตามธรรมชาติหรือตามภูเขา มีอาชีพทำไร่เป็นหลัก แต่ก็ยังมีอยู่บ้างที่ทำงานถือว่าสวนน้อย และหารายได้จากการทำงานไร่เพื่อจุนเจือครอบครัวของตนเอง การดำรงชีวิตอยู่ของชาวเขาเผ่าม้งจึงเป็นแบบเรียบง่าย เนื่องจากได้คลุกคลีกับธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ชาวเขาเผ่าม้งเป็นชนชาติพันธุ์หนึ่งที่มีเรื่องราวด้านวัฒนธรรมและภาษาที่ถือว่ามีความสำคัญต่อชนเผ่าวัฒนธรรมทางภาษา (Cultural way) ที่ใช้สื่อสารนั้นมีภาษาไทยและภาษาม้ง โดยเฉพาะภาษาม้งเป็นภาษาที่บรรพบุรุษถ่ายทอดมาสู่ลูกหลานจากอดีตมาถึงปัจจุบันนี้ ภาษาม้งสามารถสะท้อนวิถีชีวิตของคนในแต่ละยุคที่คนในแต่ละสมัยสร้างสรรค์ขึ้นจากรุ่นสู่รุ่น

อย่างไรก็ตาม มีข้อมูลจากทางองค์การบริหารส่วนตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย (2562) ได้กล่าวว่า ชาวม้งบ้านตบค้อ เดิมอาศัยอยู่บ้านภูชี้แก้ว หมู่ 6 ต.กกสะทอน เนื่องจากสมัยก่อนตั้งอยู่บนภูชี้แก้วเพราะอพยพมาจากประเทศลาว พ.ศ.2522 ก่อนหน้านั้นชาวบ้านตบค้ออยู่ในป่า หลังจากนั้นลัทธิคอมมิวนิสต์ เข้ามาแทรกแซง มีความเห็นหลากหลายก็เข้าลัทธิคอมมิวนิสต์ประมาณปี 2525 มีการต่อสู้กับทางราชการทหาร ต่อสู้อยู่กว่า 10 ปี จึงมาอพยพแล้วย้ายมาอยู่ที่หมู่บ้านตบค้อในปัจจุบัน แต่อยู่ในนิคมชาวเขา ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ทางกรมจึงให้ย้ายเข้ามาอยู่ที่นี้เมื่อปี พ.ศ.2523 เปลี่ยนชื่อเป็น บ้านตบค้อ หมู่ 6 มี 260 ครัวเรือน จำนวน 1,206 คน และได้สัญชาติไทยทุกคน ตามนโยบาย 66/23 ชาวม้งต้องระหกระเหินย้ายถิ่นฐานตามคำสั่งของทางการ เนื่องจากการสู้รบและความขัดแย้งทางการเมืองของคนไทยในประเทศ ความมั่นคงของชาวม้งต้องขึ้นอยู่กับความมั่นคงของรัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัย มาจนบัดนี้ชาวม้งทุกคนที่นี่ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสำนึกในบุญคุณ ที่ได้อาศัยแผ่นดินนี้อยู่ แต่เขาก็ไม่ลืมรากเหง้าของตนเอง ซึ่งจากการได้สัมภาษณ์นาย เบี้ยเซีย แซ่เล่า (6 พฤษภาคม 2563) ได้กล่าวถึงชาวเขาเผ่าม้งที่บ้านตบค้อ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ว่า ชาวเขาเผ่าม้งที่นั่น มีอยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1. ชาวม้งจิวหรือเรียกอีกอย่างว่าม้งเขียวหรือม้งดำ (Hmoong Njua) นิยมแต่งกายชุดสีดำมากกว่าสีอื่น มีปรากฏอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนกลุ่มที่ 2 ชาวม้งเดือหรือเรียกอีกอย่างว่า ม้งขาว (Hmoong Deaw) ทั้งชายหญิงมีแถบผ้าสีขาว ติดตามอยู่ปลายแขนเสื้อ ผู้หญิงสวมกระโปรงสีขาวไม่มีลวดลาย มีจำนวนมากกว่าชาวม้งดำ มีปรากฏอยู่ที่บ้านร่มเกล้า จังหวัดพิษณุโลก บ้านป่ากลาง จังหวัดน่าน บ้านคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร บ้านเข็มน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ และหมู่บ้านตบค้อ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย โดยเฉพาะภาษาม้งที่เขาใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันเขาถือว่าเป็นภาษาที่แท้จริง ภาษาม้งจึงจัดอยู่ในกลุ่มตระกูลภาษาม้ง-เมียน หรือ ม้ง-เย้า และ ขจัดภัย บุรุษพัฒนา (2518, 24-25) ได้กล่าวว่า แม้ว่าภาษาม้งจะไม่ทราบแน่ชัดว่ามีตัวอักษรเขียนเป็นของตนเอง แต่เขาก็ถือว่ามีความสำคัญต่อชาวเขา

เผ่าม้ง ความเห็นเกี่ยวกับที่มาและลักษณะภาษาพูดของม้ง ก็มีผู้ลงความเห็นไม่ตรงกัน ผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ ได้จัดประเภทภาษาม้งว่าเป็นภาษาในตระกูลมอญ-เขมร (ออสตรอเอเชียติก) ไท ชินีติก และอื่น ๆ บางท่านถือว่าภาษาม้ง-เย้า เป็นสาขาหนึ่งของภาษาตระกูลจีน-ทิเบต สำเนียงภาษาม้งสามารถบอกได้ว่าเป็นชาวเขาเผ่าม้งเผ่าอะไรตามทีกล่าวมาแล้วข้างต้น เนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มแม้จะมีสำเนียงการออกเสียงที่แตกต่างกันบ้าง แต่การสื่อสารระหว่าง 2 กลุ่มก็สามารถเข้าใจกันได้ เช่น เดียวกันกับภาษาอีสานกับภาษาไทยมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพวรรณ เอี่ยมจันทร์ (2549 : 14) ได้กล่าวว่า ชาวม้งทั้งสองเผ่าพูดภาษาคัลย ๆ กัน คือมีรากศัพท์และไวยากรณ์ที่เหมือนกัน แต่การออกเสียงหรือสำเนียงจะแตกต่างกันเล็กน้อย ชาวม้งสามารถใช้ภาษาเผ่าของตนเองพูดคุยกับชาวเผ่าอื่นเข้าใจได้เป็นอย่างดี แต่ชาวม้งไม่มีภาษาเขียนหรือตัวหนังสือเป็นของตนเอง ในปัจจุบันทำให้ชาวม้งต้องเขียนและอ่านหนังสือภาษาม้ง โดยการใช้ตัวอักษรอังกฤษ ดังนั้นเรื่องราวความเป็นมาต่าง ๆ ของชาวม้งจึงอาศัยวิธีการจำและเล่าสืบต่อกันมาเพียงเท่านั้น

ชาวเขาเผ่าม้งที่บ้านตูปคืออำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย มีวิถีชีวิตด้านความเป็นอยู่ตามธรรมชาติแล้วยังมีด้านวัฒนธรรมทางภาษาที่ถือว่ามีความสำคัญในการดำเนินชีวิต เพื่อใช้ในการสื่อสารความเชื่อและประเพณีต่าง ๆ ของตนเอง และก้ชาวเขาเผ่าม้งเป็นชาติพันธุ์ที่ร่ำรวยทางศิลปะและวัฒนธรรม โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางภาษาม้งและวัฒนธรรมทางด้านความเชื่อ ประเพณีต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาม้งสื่อสารหรือบันทึกถึงการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดประเพณีความเชื่อต่าง ๆ ขึ้น เพื่อเป็นการสืบทอดต่อกันมาเป็นช่วง ๆ และรักษาให้คงเดิมหรือเพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องสภาวะวิธีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปจนกลายเป็นมรดกทางสังคมที่มีความสำคัญยิ่งต่อความเป็นชาวเขาเผ่าม้ง เพื่อรักษาวัฒนธรรมทางภาษาของบรรพบุรุษให้คงอยู่ถึงปัจจุบันนี้ ต่อไปจะนำเสนอภาษาม้งของชาวเขาเผ่าม้งบ้านหมูบ้านตูปคือ ดังนี้

2. ความเป็นมาของภาษาม้ง

แต่เดิมนั้นชาวเขาเผ่าม้งมีตัวหนังสือที่ใช้สื่อสารเหมือนกัน แต่ด้วยต้องทำศึกสงครามกับจีนบ่อย ๆ เลยต้องอพยพอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับสกุณา กวินยังยืน (2552 : 25) ได้กล่าวว่า ชาวม้งเป็นกลุ่ม

ชาติพันธุ์ที่มีแต่ภาษาพูดไม่มีภาษาเขียนเป็นของตนเอง ชาวม้งมีตำนานที่ได้เล่าสืบต่อกันมาว่าในอดีตชาวม้งมีภาษาม้งเขียนเป็นของตนเอง ซึ่งผู้ชายจะเป็นผู้ที่เรียนและเขียนบันทึกความรู้ต่าง ๆ แต่หลังจากชาวม้งได้ทำสงครามกับจีนเป็นเวลานานและประสบความพ่ายแพ้ ชาวจีนจึงทำลายหลักฐานการเขียนบันทึกต่าง ๆ ของชาวม้งจนหมดสิ้น จึงเป็นเหตุให้ชาวม้งไม่มีภาษาเขียน และจากการสัมภาษณ์ นางจ้อย แซ่สง (7 พฤษภาคม 2563) ได้กล่าวว่า การทำศึกสงครามกับจีนทำให้ชาวม้งต้องหนีสงครามตลอดเวลา มีอยู่วันหนึ่งขณะชนล่าเหยื่อหนึ่งสัปดาห์เดินทางมาถึงริมลำธารแห่งหนึ่งจึงปลดตะกร้าหนังสือลงจากหลังม้าแล้วพากันพักผ่อน และนอนหลับไป สิมปลอยม้ากินหญ้าอยู่ ม้าเลยกินหนังสือของเขาเสียจนหมด จึงทำให้หนังสือสูญหายหมดสิ้น ไม่มีหนังสือให้แก่ลูกหลาน ได้เรียนนั่นเอง และอีก 1 ตำนาน ได้เล่าเรื่องที่คล้ายคลึงกันนี้ว่า ชาวเขาเผ่าม้งได้เดินทางขณะหนีศึกสงครามกับจีน โดยได้ใช้ม้าชนล่าเหยื่อหนึ่งสัปดาห์ มีพายุฝนตกหนักทำให้หนังสือเปียกหมด เมื่อฝนหยุดจึงเอาหนังสือมาตากแดด แล้วทุกคนก็มาพักผ่อน และหลับไป พอตื่นขึ้นมาม้าก็กินหนังสือไปเสียเกือบหมด จึงพยายามเก็บในส่วนที่เหลืออยู่ และเดินทางต่อไปจนถึงที่พักกินหนังสือส่วนที่เหลือซึ่งยังไม่แห้งดีไปเก็บไว้บนเพิง สำหรับรมควันในบ้าน พอตกกลางคืนลูกหลานก็พากันมากินหนังสือเสียจนหมด อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้ชาวเขาเผ่าม้งได้เขียน และอ่านหนังสือภาษาม้ง โดยการใช้ตัวอักษรละติน (Hmong RPA) และใช้อักษรภาษาอังกฤษเพื่อเล่าเรื่องราวความเป็นมาต่าง ๆ ของชาวเขาเผ่าม้ง จึงอาศัยวิธีการเรียนรู้จากบาทหลวงสอนศาสนาที่ได้เทียบตัวอักษรภาษาอังกฤษให้บันทึกข้อมูลต่าง ๆ และเล่าเรื่องราวสืบต่อกันมาเพียงเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนี้ชาวเผ่าม้งศึกษาภาษาม้งเพื่อรักษาวัฒนธรรมทางภาษาและเป็นการเรียนรู้พิธีกรรมต่าง ๆ จากการจดบันทึก คนที่รู้ภาษาม้งก็สามารถอ่านและเขียนภาษาม้งได้และเข้าใจในพิธีกรรมมากกว่าคนที่ไม่รู้ภาษาม้งนั่นเอง ดังนั้นการที่ชาวเขาเผ่าม้งมีภาษาพูดที่ใช้ในการสื่อสารทุกวันนี้ เขาไม่มีตัวอักษรที่ใช้เขียนเพื่อการสื่อสารเป็นของตนเอง แต่ได้ใช้ตัวอักษรอื่น ๆ เข้ามาเขียนแทน ซึ่งจากสัมภาษณ์ นางดี แซ่สง (7 พฤษภาคม 2563) ได้กล่าวว่า

ประมาณพุทธศักราช 2493 ชาวเขาเผ่าม้งเริ่มมีการเรียนการสอนภาษาม้งโดยการเขียนของตนเอง อันเนื่องมาจากการได้รับอิทธิพลจากกลุ่มมิชชันนารีชาวอเมริกันและฝรั่งเศส (George Barney และ Yves Bertrais) ได้เข้ามาสอนศาสนาคริสต์ให้กับชาวเขาเผ่าม้งในประเทศลาว จึงทำให้หมอสอนศาสนาคริสต์ต้องการที่จะเผยแพร่คำสอนจึงได้เข้าไปเผยแพร่ที่กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ รวมถึงชาวเขาเผ่าม้งด้วย แต่ด้วยภาษาในการสื่อสารเป็นอุปสรรคต่อการเผยแพร่คำสอนจึงได้คิดค้นโดยการเอาตัวอักษรภาษาอังกฤษมาเป็นสัญลักษณ์ในการแทนคำพูดและการเขียนของชาวเขาเผ่าม้งเพื่อจะได้เผยแพร่คำสอนได้ง่าย ๆ และใช้สื่อสารกันทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งสอดคล้อง Symonds Patricia Veronica (1991) ได้กล่าวว่า ชาวเขาเผ่าม้งไม่มีตัวอักษรใช้จนกระทั่งมีบาทหลวงชาวฝรั่งเศสท่านหนึ่งได้เทียบเสียงภาษาม้งในระบบการออกเสียงแบบโรมันในระหว่างเดือนมิถุนายนปี 1951 จนถึงเดือนเมษายนปี 1952 ตั้งแต่นั้นมาชาวเขาม้งก็ใช้การเทียบแบบนี้ในการสื่อสารเนื่องจากสมัยก่อนชาวเขาเผ่าม้งหนีจากประเทศจีนมาตั้งหลักอาศัยอยู่ในประเทศลาวส่วนหนึ่ง ซึ่งในสมัยนั้นประเทศลาวตกอยู่ภายใต้การปกครองของประเทศอังกฤษ คนในประเทศลาวจึงได้รับอิทธิพลทางภาษาจากประเทศอังกฤษ ดังนั้นชาวเขาเผ่าม้งที่อยู่ในประเทศลาวก็ได้รับอิทธิพลทางภาษาด้วย โดยที่ชาวเขาเผ่าม้งได้นำเอาตัวอักษรอังกฤษมาใช้เป็นภาษาเขียนเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วย ซึ่งกลุ่มมิชชันนารีชาวอเมริกันและฝรั่งเศสที่สอนศาสนาจึงได้เอาตัวหนังสืออังกฤษมาแทนสัญลักษณ์ของภาษาเขียนในภาษาม้ง โดยใช้เป็นตัวเขียนเพื่อสื่อสารในชาวเขาเผ่าม้งเพื่อเผยแพร่คำสอนและเป็นจุดเริ่มต้นที่ทุกวันนี้ชาวเขาเผ่าม้งได้ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษเขียนเพื่อการสื่อสารถึงทุกวันนี้ ในลำดับต่อไปจะกล่าวถึงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ดังนี้

3. พยัญชนะในภาษาม้ง

ชาวเขาเผ่าม้งนั้นเป็นชนชาติหนึ่งที่มีวัฒนธรรม ประเพณี จารีตต่าง ๆ ไม่แพ้ชาติใดเช่นเดียวกัน มีภาษาพูดและภาษาเขียนเพื่อใช้ในการสื่อสาร อีกทั้งเพื่อการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้คงอยู่ โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางภาษาที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งน้อยมาก ๆ ที่ชนชาติพันธุ์อื่นจะรู้จักภาษาม้งเพื่อใช้ในการสื่อสาร เนื่องจากชาวเขาเผ่าม้งมีไม่มากที่อยู่ในประเทศไทย ภาษาม้งจึงมีลักษณะคล้ายภาษาอื่น ๆ เช่นกัน โดยภาษาม้งมี พยัญชนะ 2 ประเภท คือ พยัญชนะเดี่ยว กับ พยัญชนะผสม ดังนี้

3.1. พยัญชนะเดี่ยว มี 17 ตัว ดังนี้

3.1.1 พยัญชนะผสม คือ วิธีการนำพยัญชนะ 2 ตัว 3 ตัว 4 ตัว มาซ้อนกัน ทำให้เกิดเป็นพยัญชนะตัวใหม่ เพื่อให้มีตัวอักษรเพียงพอต่อการออกเสียงและการเขียนที่ใช้ในการสื่อสารในสมัยนั้นจนถึงปัจจุบันนี้

แต่ใน Kaju Hmoob Tojsiab (แก้ว ม้ง ต้อเซีย) (7 พฤษภาคม 2563), ได้กล่าวว่า สาเหตุที่ต้องมีการผสมเพราะว่าภาษาม้งเกิดจากการนำตัวอักษรโรมันมาดัดแปลงเป็นภาษาม้ง ตัวอักษรโรมันมีไม่เพียงพอเสียงในภาษาม้ง ทำให้ต้องมีการนำพยัญชนะที่มีอยู่มาผสมกันเพื่อให้ได้เสียงพยัญชนะตัวใหม่ อย่างไรก็ตาม ในการเขียนของชาวเขาเผ่าม้งไม่มีอักษรเป็นของตนเอง มีชาวเขาบางคนสนใจภาษาม้งพยายามที่ประดิษฐ์อักษรขึ้นใช้เขียน แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เช่น อักษรม้ง อักษรพอลลาร์ด อักษรเมียว ส่วนชาวเขาเผ่าม้งที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยบางครั้งเขียนด้วยอักษรไทยแต่ก็ไม่นิยมค่อนข้างจะเป็นที่นิยมคืออักษรละติน แต่ก็ยังไม่เหมาะใช้อักษรภาษาอังกฤษในปัจจุบันนี้ เนื่องจากทุกวันนี้ชาวเขาเผ่าม้งก็ยังใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้เขียนได้สัมภาษณ์ นางดี แซ่สง (9 พฤษภาคม 2563) ได้กล่าวว่า ชาวเขาเผ่าม้งไม่มีอักษรที่ใช้เขียนเป็นของตนเอง จึงได้ยืมตัวอักษรของคนอื่นมาเขียนแทนโดยเฉพาะภาษาอังกฤษและตัวอักษรโรมันส่วนหนึ่ง เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้ที่เหมาะสมต่อการเขียนและการออกเสียงของตนเอง ดังนี้

3.1.2 การนำพยัญชนะผสม 2 ตัว มี 22 ตัว คือ

อักษรภาษาม้ง	kh qh ch ts ny hn th nt np ph tx xy hl
อักษรภาษาไทย	กช คช จช ตช นย ฮน ตช นต นป ปช ตช ตย ฮล
อักษรภาษาม้ง	nk nr dh rh nc pl hm hn ml
อักษรภาษาไทย	นก นจ ดย จย นจ ปล ฮม ฮน มล

3.1.3 การนำพยัญชนะผสม 3 ตัว มี 14 ตัว คือ

อักษรภาษาม้ง	tsh nth txh nts nph nrh hml nkh
อักษรภาษาไทย	ตชย นตย นชย นตช นปย นรย ฉมล นกย
อักษรภาษาม้ง	nch ntx npl plh hny
อักษรภาษาไทย	นจย นกย นปย ปลย ฮนย

3.1.4 การนำพยัญชนะผสม 4 ตัว มี 4 ตัว คือ

อักษรภาษาม้ง	ntsh nplh ntsh ntxh
อักษรภาษาไทย	นตลย นปลย นตชย นตชย
หมายเหตุ : ntsh ntxh 2 คำนี้ สามารถเลือกใช้คำใดคำหนึ่ง	

4. สระในภาษาม้ง

สระในภาษาม้ง คือ สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงที่เปล่งออกมา ตามของหลักภาษาม้ง ถือว่าพยัญชนะจำเป็นต้องอาศัยสระจึงจะออกเสียงได้ โดยเฉพาะเรื่อง คำ ต้องอาศัยพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ ประสมกันจนเกิดเป็นคำที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันของชนชาติพันธุ์ม้ง สระในภาษาม้งมีทั้งหมด 14 ตัว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

4.1 สระเดี่ยวมีจำนวน 6 ตัว คือ

- A แทนสระ อา
- E แทนสระ เอ
- I แทนสระ อี
- O แทนสระ ออ
- U แทนสระ อุ
- W แทนสระ อือ

4.2 สระผสมมีจำนวน 8 ตัว คือ

- AA เท่ากับ อั้ง
- AL เท่ากับ ไอ
- AU เท่ากับ เอา
- AW เท่ากับ เออ

EE เท่ากับ เอ็ง
IA เท่ากับ เอีย
OO เท่ากับ โอง
UA เท่ากับ อัว

5. วรรณยุกต์ในภาษาม้ง

วรรณยุกต์ในลักษณะของภาษาม้ง คือ ลักษณะหรือเครื่องหมายกำหนดเสียงของคำ มีจำนวน 8 เสียง ที่ใช้การในปัจจุบันของม้ง ได้แก่

1. cim ua ออกเสียงเป็น จิอัว ไม่มีตัวอักษรแทน ซึ่งถ้าเทียบในภาษาไทยก็คือ เสียงสามัญ เขากล่าวว่า เสียงสามัญ คือ คำที่ประกอบด้วยพยัญชนะ สระ ตัวสะกด จะไม่มีวรรณยุกต์ปรากฏ เช่น คำว่า sab ceg อ่านว่า สะ-เจ้ แปลว่า ขา เป็นต้น

2. S ออกเสียงเป็น จิมนู เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ ไม้เอก
 3. G ออกเสียงเป็น จินั่ง เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ ไม้เอก
 4. D ออกเสียงเป็น จิต้อ เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ จัตวา
 5. M ออกเสียงเป็น จินี้ย เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ ไม้เอก
 6. V ออกเสียงเป็น จิกู เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ จัตวา
 7. J ออกเสียงเป็น จิตู้ เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ ไม้โท
 8. B ออกเสียงเป็น จิซี้ย เทียบวรรณยุกต์เท่ากับ ไม้ตรี
- วิธีการผันเสียงวรรณยุกต์ในภาษาม้ง

สามัญ (cim ua)	M	S	G	J	B	D
A (อา)	Am (อ่า)	As (อ่า)	Ag (อ่า)	Aj (อ๊า)	Ab (อ๊า)	Ad (อ่า)
AA (อั้ง)	Aam (อั้ง)	Aas (อั้ง)	Aag (อั้ง)	Aaj (อั้ง)	Aab (อั้ง)	Aad (อั้ง)
IA (เอีย)	Iam (เอี้ย)	Ias (เอี้ย)	Iag (เอี้ย)	Iaj (เอี้ย)	Iab (เอี้ย)	Iad (เอี้ย)
Au (เอา)	Aum (เอ๋า)	Aus (เอ๋า)	Aug (เอ๋า)	Auj (เอ๋า)	Aub (เอ๋า)	Aud (เอ๋า)
AW (เออ)	Awm (เอ่อ)	Aws (เอ่อ)	Awg (เอ่อ)	Awj (เอ่อ)	Awb (เอ่อ)	Awd (เอ่อ)
E (เอ)	Em (เอ)	Es (เอ)	Eg (เอ)	Ej (เอ)	Eb (เอ)	Ed (เอ)
EE (เอ็ง)	Eem (เอ็ง)	Ees (เอ็ง)	Eeg (เอ็ง)	Eej (เอ็ง)	Eeb (เอ็ง)	Eed (เอ็ง)
I (อี)	Im (อี)	Is (อี)	Ig (อี)	Ij (อี)	Ib (อี)	Id (อี)
IA (เอีย)	Iam (เอี้ย)	Ias (เอี้ย)	Iag (เอี้ย)	Iaj (เอี้ย)	Iab (เอี้ย)	Iad (เอี้ย)
O (ออ)	Om (อ้อ)	Os (อ้อ)	Og (อ้อ)	Oj (อ้อ)	Ob (อ้อ)	Od (อ้อ)
OO (โอง)	Oom (โอง)	Oos (โอง)	Oog (โอง)	Ooj (โอง)	Oob (โอง)	Ood (โอง)
U (อู)	Um (อู)	Us (อู)	Ug (อู)	Uj (อู)	Ub (อู)	Ud (อู)
UA (อัว)	Uam (อัว)	Uas (อัว)	Uag (อัว)	Uaj (อัว)	Uab (อัว)	Uad (อัว)
W (อือ)	Wm (อือ)	Ws (อือ)	Wg (อือ)	Wj (อือ)	Wb (อือ)	Wd (อือ)

6. หลักการผสมคำในภาษาม้ง

นายเซ แซ่สง (8 พฤษภาคม 2563) ได้กล่าวว่า หลักการผสมคำในภาษาม้งก็มีลักษณะที่ไม่ต่างไปจากภาษาไทย มีลักษณะที่คล้าย ๆ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าในบางส่วนเหมือนภาษาไทย เช่น ประโยคว่า ฉันรักเธอ ตรงกับภาษาม้ง kuv (กู) nyiam (เหเนีย) koj (ก่อ) ซึ่งลักษณะประโยคไม่ต่างกันเลย ในส่วนที่แตกต่างกันมาก ๆ คือ การเขียนเพื่อเลียนภาษาม้งต้องบอกเลยว่าไม่สามารถเลียนเสียงได้ถูกต้องตามหลักการพูดภาษาม้ง เช่น คำว่า sua อ่านว่า ซัว แปลว่า เสีย ดังนั้นองค์ประกอบของภาษาม้งไปด้วย 3 พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ทำให้เกิดเป็นคำและมีความหมาย แต่เนื่องจากชาวเขาเผ่าม้งไม่มีตัวอักษรใช้เขียน จึงใช้ตัวอักษรอังกฤษแทนในการเขียนเพื่อสื่อสารกัน จึงต้องใช้พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ที่เป็นภาษาอังกฤษเช่นกัน ถ้าจะเทียบกับภาษาไทย ในภาษาไทยก็เช่นเดียว คือ สามารถนำพยัญชนะประสมกับสระและวรรณยุกต์ก็จะเกิดคำขึ้นเช่นกัน ดังนั้นการผสมคำในภาษาม้งก็ไม่แตกต่าง จากภาษาไทย คือ การนำพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์มาผสมกัน ทำให้เกิดคำต่าง ๆ ขึ้นได้เช่นกัน หลักการผสมคำในภาษาม้งมีดังนี้

6.1 หลักการเขียนการผสมคำในภาษาม้ง

6.1.1 เขียนตัวพยัญชนะก่อน คือ กรณีที่คำนั้นไม่มีเสียงพยัญชนะ เนื่องจากมีคำบางคำที่ประสมคำแล้วในภาษาม้งไม่มีเสียงพยัญชนะ แต่ว่าประสมระหว่างสระและวรรณยุกต์ก็ได้ความหมายที่สามารถนำไปใช้สื่อสารได้ตามปกติ หรือชาวเขาเผ่าม้งถือว่าเป็นการละเว้นไม่ต้องเขียนพยัญชนะ เพียงเขียนสระและวรรณยุกต์เท่านั้นก็สามารถสื่อสารได้ เช่น คำว่า กระจก (ภาษาม้ง อ่านว่า IAV = เอีย) ก็คือการประสมระหว่าง IA = สระเอีย และ V = วรรณยุกต์ จัตวา)

6.1.2 เขียนสระเป็นลำดับที่สอง

6.1.3 เขียนวรรณยุกต์เป็นตัวสุดท้าย

6.2 หลักการผสมคำ

ภาษาม้งก็เป็นภาษาหนึ่งที่มีการใช้ในการสื่อสารในชนชาติพันธุ์ชาวเขาเผ่าม้งหรือนิยมเรียกว่าชาวเขาม้งเช่นเดียวกับภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาไทย ภาษาลาว ภาษากะเหรี่ยง ภาษาอังกฤษ ภาษาสเปน เป็นต้น หลักสำคัญอันหนึ่งทุกภาษาต้องมีคือ พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ภาษาม้งก็เช่นกัน การที่จะผันคำใดคำหนึ่งในภาษาม้งขึ้นมาขึ้นมานั้นจะต้องมีการผันตามเสียงพยัญชนะ, สระ และวรรณยุกต์ เพื่อให้ได้เสียงของคำเหมือนกับคำที่เราต้องการ โดยการเขียนตามหลักการเขียน 3 ข้อที่กล่าวข้างบน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 6.2.1 การผสมคำว่า KUV อ่านว่า กู แปลว่า ผม กระผม ดิฉัน ฉันท ซึ่งภาษาไทย หมายถึง ฉันท และในทางภาษาไทยถือว่าเป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 ภาษาม้งก็ถือว่าเป็นสรรพนามบุรุษที่ 1 เช่นกัน มีหลักการผสมและเขียนคือ

1. แยกส่วนประสมของคำ จากคำว่า กู มีพยัญชนะ = ก, สระ = อุ, วรรณยุกต์ = จัตวา (+)

2. เทียบตัวอักษร :

พยัญชนะ ก = ตัวอักษร K

สระ อุ = ตัวอักษร U

วรรณยุกต์ + = ตัวอักษร V (ออกเสียงเป็น จี๊)

ตัวอย่างที่ 6.2.2 การผสมคำว่า KOJ อ่านว่า ก้อ แปลว่า คุณ ท่าน เธอ ในทางภาษาไทย หมายถึง เธอ และในทางภาษาไทยถือว่าเป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 ภาษาม้งก็ถือว่าเป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 เช่นกัน หลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า ก้อ มีพยัญชนะ = ก, สระ = ออ, วรรณยุกต์ = โท

2. เทียบตัวอักษร :

พยัญชนะ ก = ตัวอักษร K

สระ อุ = ตัวอักษร O

วรรณยุกต์ ˊ = ตัวอักษร J

ตัวอย่างที่ 6.2.3 การผสมคำว่า HAUDEJ อ่านว่า เฮา เต้ แปลว่า ตีมน้ำ เริ่มนำคำไปใช้ในการสื่อสารมากมีหลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประสมของคำ จากคำว่า เฮา เต้ มีพยัญชนะ = ฮ และ ต, สระ = เอ และ เอา, วรรณยุกต์ = สามัญ และ โท

2. เทียบตัวอักษร :

พยัญชนะ ฮ = ตัวอักษร H, ต = ตัวอักษร D

สระ เอ = ตัวอักษร E, เอา = ตัวอักษร AU (สระคู)

วรรณยุกต์สามัญ = ตัวอักษร (-) (ช่องว่างไม่เขียนอะไร), โท = J

ตัวอย่างที่ 6.2.4 การผสมคำว่า Twm อ่านว่า ตื่อ แปลว่า ควาย เป็นคำนาม มีหลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า ตื่อ มีพยัญชนะ = ต, สระ = อือ, วรรณยุกต์ = เอก

2. เทียบตัวอักษร :

พยัญชนะ ต = ตัวอักษร T

สระ อือ = ตัวอักษร W

วรรณยุกต์ เอก = ตัวอักษร M

ตัวอย่างที่ 6.2.5 การผสมคำว่า Hub อ่านว่า ฮู แปลว่า โอง เป็นนาม หลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า ฮู มีพยัญชนะ = ฮ, สระ = อุ,

วรรณยุกต์ = ไม้ตรี

2. เทียบตัวอักษร:

พยัญชนะ ฮ = ตัวอักษร H

สระ อุ = ตัวอักษร U

วรรณยุกต์ ไม้ตรี = ตัวอักษร B

ตัวอย่างที่ 6.2.6 การผสมคำว่า Tuaj อ่านว่า ตั่ว แปลว่า มาด้วยหรือ หรือว่า แปลตรงว่า มารี่ หลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า ตั่ว มีพยัญชนะ = ต, สระ = อัว, วรรณยุกต์ = โท

2. เทียบตัวอักษร :

พยัญชนะ ต = ตัวอักษร T

สระ อัว = ตัวอักษร UA

วรรณยุกต์ ไม้โท = ตัวอักษร J

ตัวอย่างที่ 6.2.7 การผสมคำว่า TUAJ LOV อ่านว่า ตั่ว ลอ เป็นคำลักษณะทักทายที่หมายถึง สวัสดี แต่ถ้าแปลตามคำจะแปลว่า มาหรือ, มารี่ จะมีลักษณะหมายถึงคนอื่นมาหาเราที่บ้าน เราทักทายว่า ตั่ว ลอ มีหลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ จากคำว่า ตั่ว มีพยัญชนะ = ต, สระ = เอา, วรรณยุกต์ = ไม้โท และคำว่า ลอ มีพยัญชนะ = ล, สระ = ออ, วรรณยุกต์ = จัตวา

2. เทียบตัวอักษร : TUAJ LOV

พยัญชนะ ต = ตัวอักษร T

สระ เอา = ตัวอักษร UA

วรรณยุกต์ ไม้โท = ตัวอักษร J

พยัญชนะ ล = ตัวอักษร L

สระ ออ = ตัวอักษร O

วรรณยุกต์ จัตวา = ตัวอักษร V

ตัวอย่างที่ 6.2.8 การผสมคำว่า MUS TWG LO อ่านว่า มู ตือ ลอ เป็นประโยคคำถาม หมายถึง ไปไหนมา มีหลักการผสมและเขียนดังนี้

1. แยกส่วนประกอบของคำ คำว่า มู มีพยัญชนะ =ม , สระ = อู, วรรณยุกต์ = ไม้เอก และคำว่า ตือ มีพยัญชนะ =ต , สระ = อือ, วรรณยุกต์ = ไม่มีวรรณยุกต์ ส่วนคำว่า ลอ) มีพยัญชนะ =ล , สระ = ออ, วรรณยุกต์ = ไม่มีวรรณยุกต์

2. เทียบตัวอักษร: MUS TWG LO

พยัญชนะ ม = ตัวอักษร M

สระ อู = ตัวอักษร U

วรรณยุกต์ ไม้เอก = S

พยัญชนะ ต = ตัวอักษร T

สระ อือ = ตัวอักษร W

วรรณยุกต์ ไม่มี = ไม่มี

พยัญชนะ ล = ตัวอักษร L

สระ ออ = ตัวอักษร O

7. ประโยคในภาษาม้ง

ประโยคในภาษาม้งนั้นมีการเรียงลำดับคำในประโยคไม่ต่างจากภาษาอื่น ๆ แต่มีลักษณะเฉพาะของภาษาม้ง โดยจะประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ประธาน กริยา กรรม แต่ละส่วนก็ทำหน้าที่ของมัน ในการใช้เขียนเพื่อการสื่อสารย่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารแต่ละโอกาส เช่น ประโยคว่า miv tom nas (หมีเตาะน่า) แปลว่า แมวกัดหนู ไม่มีการบอกคำเพื่อแสดงกาล แต่ใช้การเติมคำบอกกาลเช่นเดียวกับภาษาไทย ซึ่งอดีตกาลในภาษาม้งจะใช้คำว่า Lawm (เหลือ) ต่อท้ายประโยค เช่น ประโยคว่า Aub tom miv lawm (เต้เตาะหมีเหลือ) แปลว่า หมากัดแมวแล้ว ปัจจุบันกาลจะใช้คำว่า Tam sim no nruj (ต้าซิมโน) แปลว่า วันนี้ หรือในวันนี้ขณะนี้ เช่น ประโยคว่า Hnub no peb yuav ua dab tsi (นุด นอ เป็ด ยัว อัว ด้า จี) แปลว่า เราจะทำอะไรวันนี้ โดยมากจะนิยมใช้คำว่า yuav (ยัว) แปลว่า จะ วางไว้หน้ากริยา ในส่วนของอนาคตกาล คือ เวลาที่ยังมาไม่ถึง ในภาษาม้งประโยคว่า Kuv yuav tsis mus tom tsev liab lawm (กูย ยัว จี มู ตือ เจ็ เลี้ย เหลือ) แปลว่า ฉันจะไม่ไปบ้านแดง (ยงยั้ง แซ่ลี, 20 มิถุนายน 2563)

ในส่วนประโยคปฏิเสธนั้นจะใช้คำว่า tsis tau (จี้ เต่า) แปลว่า ไม่ นำหน้าคำกริยา เช่น ประโยคว่า Cov dev tsis tom miv (เต้จี้เตาะหมี) แปลว่า หมาตัวนี้ไม่กัดแมว และที่ประโยคคำถามจะเติมคำว่า หลอ เข้าในประโยค คำว่าหลอ นิยมวางไว้ท้ายประโยค ส่วนคำว่าป่วนิยมวางไว้หน้ากริยา เช่น ประโยคว่า Tus dev puas tom miv ? (เต้ป่วนเตาะหมี) แปลว่า หมากัดแมวแล้วใช่ไหม

ประโยคที่มีการใช้คำลักษณนามโดยจะเรียงคำแบบจำนวนนับ-ลักษณนาม-นาม มีความแตกต่าง ๆ จากภาษาไทยของเรา เช่น Ob-lub cev-nees (อ้อ แปลว่า สอง ตู แปลว่า ตัว แห่ง แปลว่า ม้า) แปลว่า สอง-ตัว-ม้า ถ้านำไปเทียบกับประโยคในภาษาไทยจะเขียนว่า ม้าสองตัว และ ประโยคว่า Ob lub tsev (อ้อ แปลว่า สอง รู่ แปลว่า หลัง เจ้ แปลว่า บ้าน) แปลว่า บ้านสองหลัง และที่ประโยคที่ Dua muaj peb rab riam (ตัว แปลว่า เป็นชื่อของคน หมายถึง ฮ่อง มั่ว แปลว่า มี เป้ แปลว่า สาม จำ แปลว่า เล่น เจี้ย แปลว่า มีด) แปลว่า ตัวนี้มีดสามเล่ม หรือว่า Liab, muaj cuaj ntoo (เลี้ย หมายถึงชื่อคน มั่ว แปลว่า มี จั่ว แปลว่า แก้ว โนตง แปลว่า ต้นไม้) แปลว่า แดงมีต้นไม้เก้าต้น เป็นต้น (เต้อ แซ่สง, 21 มิถุนายน 2563)

จะเห็นว่าลักษณะของประโยคในภาษาม้งมีลักษณะคล้ายภาษาไทยส่วนหนึ่ง และในส่วนที่แตกต่างกันก็มี เช่น ประโยคที่คล้ายประโยคภาษาไทย คือ Dub los noj tom tsev (ดู ล้อ น้อ ตือ เจ้) แปลว่า ด่าไปกินข้าวที่บ้าน ซึ่ง ดู แปลว่า ด่า เป็นประธาน ล้อ แปลว่า ไป เป็นคำกริยา น้อ ตือ แปลว่า ที่ เจ้ แปลว่า บ้าน ในส่วนประโยคที่แตกต่างจากภาษาไทย คือ การใช้ลักษณนามในภาษาม้ง เช่น Tsib-lub cev-ntses (จี้ แปลว่า ห้า ลู แปลว่า หลัง เจ้ เจ แปลว่า บ้าน) แปลรวมว่า บ้านห้าหลัง เป็นต้น

การใช้ภาษาม้งในการสื่อสารในชีวิตประจำวันของชาวเขาเผ่าม้งถือว่าเป็นภาษาหนึ่ง que สื่อสารกันแล้วไม่มีทางเสียง นัก การสื่อสารของเขาค่อนข้างเป็นแบบที่อ ๆ และใช้ภาษาแบบตรงไปตรงมา และภาษาม้งส่วนใหญ่ก็จะเป็นไปในลักษณะนี้ ซึ่งมีลักษณะคล้ายภาษาอังกฤษและภาษาไทย แต่ก็มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกับสองภาษาที่กล่าวมาเช่นกัน ยกตัวอย่าง คำว่า riam (เจียม) แปลว่า มีด ซึ่งเราไม่สามารถเขียนให้ตรงตามเสียงชาวเขาเผ่าม้งออกเสียงได้ แต่จะเขียนเรียงเสียงให้ใกล้เคียงเท่านั้น ภาษาม้งก็นับได้ว่าเป็นหนึ่งภาษาในประเทศไทย แต่ภาษาม้งเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในกลุ่มของชาวเขาเผ่าม้งเท่านั้น เนื่องจากว่า ภาษาม้งจะใช้ได้เฉพาะคนที่เป็นม้งเป็นส่วนใหญ่ และนับวันลูกหลานชาวเขาเผ่าม้งเริ่มที่จะเห็นคุณค่าของภาษานั้นน้อยลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคเทคโนโลยีทำให้เปลี่ยนไป ทำให้ชาวเขาเผ่าม้งไม่ค่อยได้เรียนภาษาของตัวเอง แต่จะใช้ภาษาไทยเป็นหลัก ถ้าหากว่าเป็นเช่นนี้ต่อไป เยาวชนม้งรุ่นใหม่จะไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาของตัวเองได้ ที่สำคัญจะไม่สามารถที่จะเขียนภาษาม้งได้ อย่างไรก็ตาม ในทุกวันนี้เยาวชนม้งรุ่นใหม่ส่วนหนึ่งยังให้ความสนใจในด้านภาษาม้งถึงแม้จะน้อยลงก็ตาม โดยเรียนรู้จากผู้รู้ในชุมชนและฝึกหัดเขียนเพื่อให้เขียนได้ถูกต้อง

จากที่กล่าวมา ภาษาม้งเป็นการศึกษาเพื่อได้อรรถความรู้ และเข้าใจลักษณะของภาษาม้งที่ยังมีการใช้เพื่อสื่อสารในกลุ่มของตนเอง ดังนั้น การศึกษาภาษาม้งบ้านตูดคือ อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ทำให้เห็นว่าสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนภาษาม้งจะต้องเข้าใจหลักสำคัญ 3 ประการ คือ มีพยัญชนะทั้งหมด 57 ตัว สระ 14 ตัว และวรรณยุกต์ 7 รูป 8 เสียง และจากการศึกษาพบว่า ตัวอักษรภาษาไทยไม่สามารถที่จะใช้แทนเสียงในภาษาม้งได้ตรงตามเสียงในภาษาม้งอย่างถูกต้องและครบถ้วน จึงเป็นการยากพอควรที่ผู้เขียนจะนำเสนอภาษาม้งผ่านอักษรภาษาไทย อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ศึกษาภาษาม้งจะต้องเข้าใจ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และนำมาประสมกัน จึงทำให้เข้าใจภาษาม้งตามลำดับ แม้ว่าชาวเขาเผ่าม้งจะมีภาษาเขียนที่ใช้สื่อสารในกลุ่มชาติพันธุ์ม้งด้วยกันก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถเขียนหรืออ่านภาษาม้งได้ทุกคน เนื่องจากภาษาม้งไม่ได้มีสอนโดยทั่วไป จะมีก็แต่ผู้ที่สนใจเรียนกับผู้รู้ในท้องถิ่น เพื่อเพิ่มความรุ้ให้ตนเองเท่านั้น เนื่องจากภาษาไม่ได้มีสอนแพร่หลายทั่วไป อย่างไรก็ตาม ในบางชุมชนที่นับถือศาสนาคริสต์ บาทหลวงก็จะหาคนมาสอนภาษาม้งให้ทุกคน ม้งที่นับถือศาสนาคริสต์ที่และได้เรียนหนังสือจึงเข้าใจภาษาม้งและอ่านได้ เขียนได้ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ได้หมายความว่าชาวเขาเผ่าม้งที่เรียนภาษาม้งมาแล้ว จะใช้สื่อสารโดยการเขียนภาษาม้งได้เสมอไป จะใช้เขียนในบางโอกาสเท่านั้น เช่น ใ้เขียนชื่อเจ้าภาพที่มาร่วมงานศพเป็นภาษาม้ง ใช้เขียนสื่อสารกับคนม้งที่เขียนภาษาม้งเท่านั้น นอกจากนั้นจะใช้พูดมากกว่า อีกทั้งคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยใส่ใจภาษาม้งก็มี เนื่องจากสิ่งแวดล้อมที่เขาอาศัยใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เป็นประจำวัน จึงทำให้การใช้ภาษาม้งในเขียนค่อนข้างจะน้อย ซึ่งสอดคล้อง อุไร ยังชีพสุจริต (2560) ได้กล่าวว่า เพราะภาษาม้งไม่ได้มีสอนตามโรงเรียนหรือตามชุมชนทั่วไป ยกเว้นชุมชนที่มีโบสถ์คริสต์ คนม้งที่เป็นคริสต์เตียนก็พลอยได้เรียนรู้ไปด้วยในขณะที่เรียนร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้าหรือเรียนพระคัมภีร์ ขณะเดียวกัน ก็ไม่ได้หมายความว่าม้งทุกคนจะพูดภาษาม้งอีกต่อไป โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษาไทยมาตั้งแต่เด็ก พวกเขาจะใช้ภาษาไทยในการสื่อสารในชีวิตประจำวันเป็นหลัก และใช้ได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ ในขณะที่กลับไม่มีความมั่นใจและรู้สึกยุ่งยากมากที่จะสื่อสารกับคนม้งด้วยกันเป็นภาษาของตนเอง อย่างไรก็ตาม ชาวม้งที่พยายามเรียนรู้ภาษาม้ง และส่งเสริม ปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนชาวม้งตระหนักถึงการอนุรักษ์ภาษาม้งของตนเอง ก็ยังมีส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในการสื่อสารในกลุ่มชาติพันธุ์ชาวม้ง เพื่อบันทึกข้อมูลและเรื่องราวต่าง ๆ ของชาวม้งต่อไป

8.เอกสารอ้างอิง

- ขจัดภัย บุรุษพัฒน์. (2518). *ชาวเขา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- จงยี่ แซ่สง. (2563, 7 พฤษภาคม). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- ชิวปัก แซ่ท้อ. (2563, 3 พฤษภาคม). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- ซง แซ่สง. (2563, 8 พฤษภาคม). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- ตี แซ่สง. (2563, 7 พฤษภาคม). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- เต๋อ แซ่สง. (2563, 21 มิถุนายน). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].

- ทิพวรรณ เอี่ยมจันทร์. (2549). *ภูมิปัญญาการใช้ประยุกต์และอนุรักษ์พืชสมุนไพรของชาวม้งในตำบลป่อภาค อำเภอลาดยาว จังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เปี้ยเซีย แซ่เล่า. (2563, 6 พฤษภาคม). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- ยงยิ่ง แซ่ลี. (2563, 20 มิถุนายน). *ปราชญ์ชาวบ้าน*. [สัมภาษณ์].
- สกุณา กวินยังยืน. (2552). *สถานภาพและบทบาทของหญิงชาวม้ง : กรณีศึกษาบ้านเข็กน้อย ตำบลเข็ก น้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาในประเทศไทย. (2548) (ร่าง) *องค์ความรู้ท้องถิ่นม้ง : ม.ป.ท. : ม.ป.พ.*
- องค์การบริหารส่วนตำบลกกสะทอน. (2562). *ปีใหม่ม้งแห่งเดียวในภาคอีสาน บ้านตูปค้อ ตำบลกกสะทอน อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2563. จาก <https://tis.dasta.or.th/dastatravel/mong-newyear/>.
- อุไร ยังชีพสุจริต. (2560). *ภาษาพูด : ภาษาม้ง ภาษาที่ใช้เขียน: ภาษาม้ง*. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2563. จาก <https://www.sac.or.th/databases/ethnic-groups/ethnicGroups/84>.
- Kauj Hmoob Tojsiab. (2553). *ภาษาม้ง*. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2563. จาก <https://sites.google.com/site/kaujhmoob/>
- Symonds Patricia Veronica. (1991). *Cosmology and the cycle of life : Hmong of blrth, Deathand gender in a monuntain village in Northern Thailand*. Ann Arbor, MI : University Microfilms International.

